

גידול הליצ'י
באזורי עמק הירדן ובית שאן

דו"ח לשנת 2000

יצחק אדטו
רפי שטרן

זוהי השנה הראשונה בה מתבצע מו"פ מרכזי בענף הליצ'י באזורי עמק הירדן ובית שאן בדומה למו"פ אשר מתבצע זה שנים רבות בענפי האבוקדו והמנגו.

התכנית שהוגשה כללה 2 פרקים : פרק אחד שעסק בטיפולים בזמן הפריחה, החנטה והתפתחות הפרי, ופרק שני העוסק בטיפול בעץ ובמטע לאחר הקטיף והכנתו לפריחה לשנה הבאה. בחלק הראשון ביצענו השנה ניסוי אחד מפורט שמטפל בנושא היבול וגודל הפרי והוא נערך במטע של קבוצת כנרת, התוצאות מדווחות להלן. החלק השני התבצע אף הוא, אולם התוצאות שתימדדנה לא תסוכמנה אלא בשנה הבאה, ולכן אין דיווח על כך להלן.

יצחק אדטו

ריסוס ליצי' למניעת נשירה ולהגדלת הפרי

הניסוי התבצע בקבוצת כנרת בזן מאוריציוס.

הטיפולים כללו:

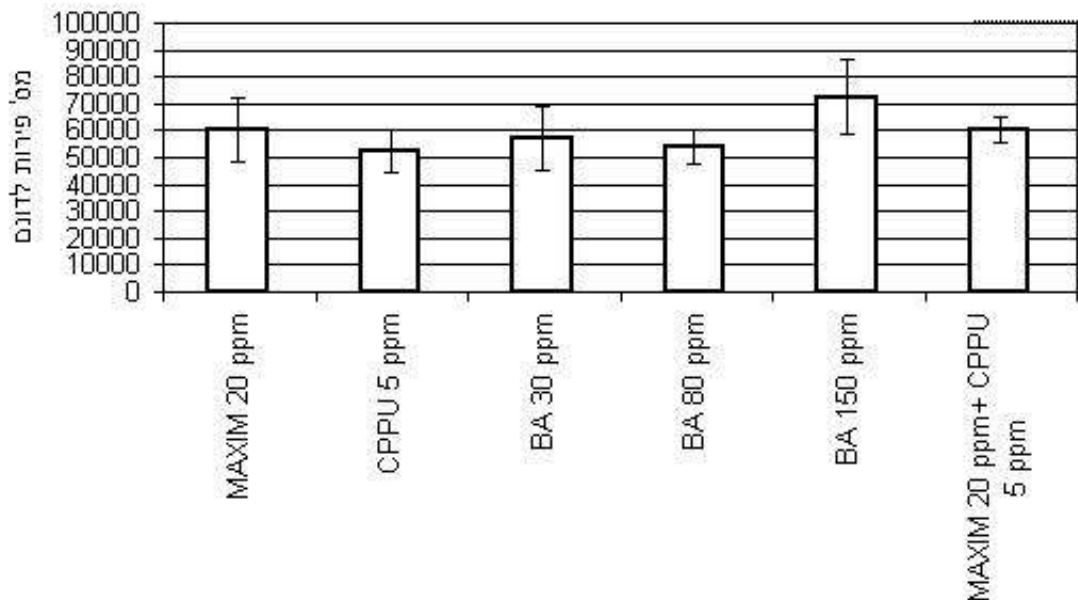
1. ריסוס במקסים 20 ח"מ ח"פ.
2. ריסוס ב-CPPU 5 ח"מ ח"פ.
3. ריסוס בבנזיל אדנין 30 ח"מ ח"פ.
4. ריסוס בבנזיל אדנין 80 ח"מ ח"פ.
5. ריסוס בבנזיל אדנין 150 ח"מ ח"פ.
6. ריסוס במקסים 20 ח"מ ח"פ + CPPU 5 ח"מ ח"פ.

העיתוי: חנטים בגודל 1.5 עד 2 גר'.

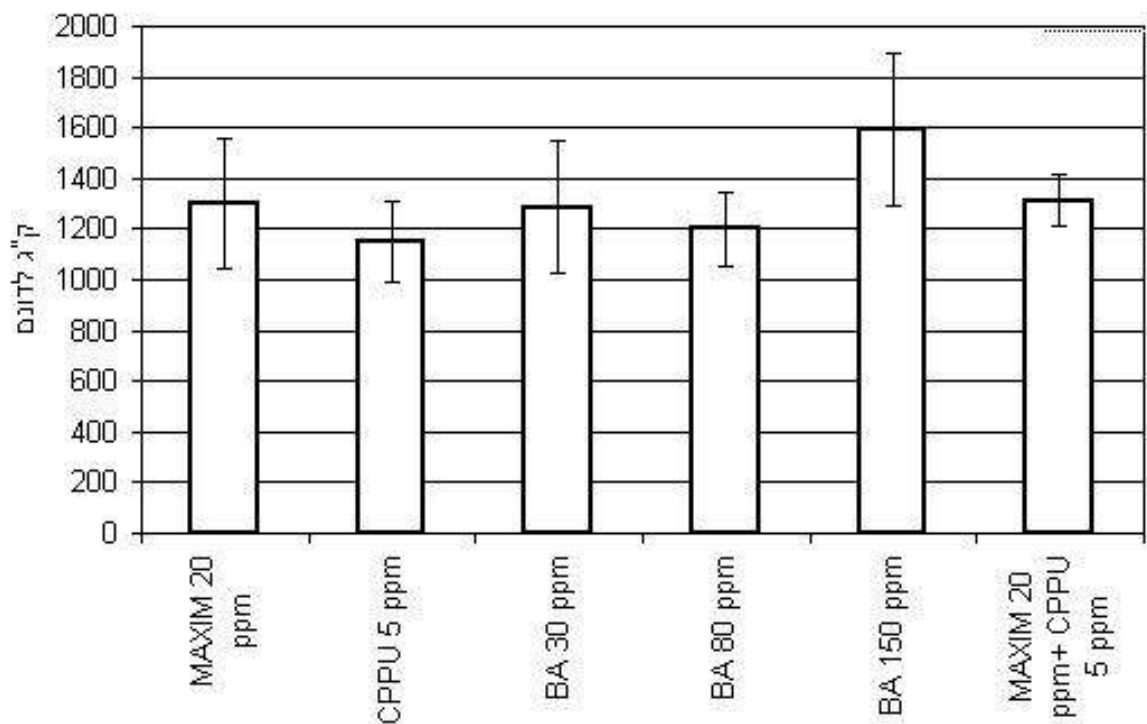
הריסוס: בנפח 100 ל"ד' עם אגרל 0.05%.

מבנה הניסוי: 6 חזרות בבלוקים באקראי. בכל חזרה 2 עצים.

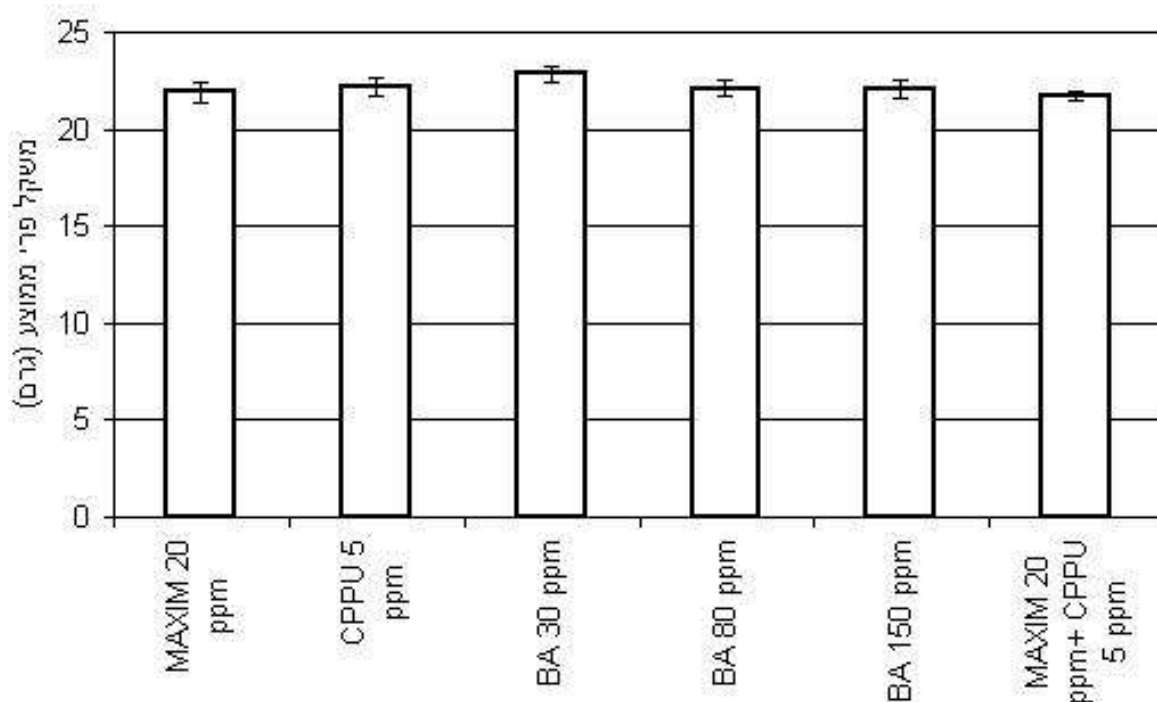
לא התקבלו תוצאות מובהקות. בציור 1 ניתן לראות שכל הטיפולים הגיעו לכ- 60,000 פירות לדונם. זהו מספר הפירות שנתן הטיפול במקסים 20 ח"מ ח"פ, שהוא הטיפול הסטנדרטי כיום במטעים – שנועד להקטין את נשירת החנטים בתקופת הריסוס. הטיפול בבנזיל אדנין בריכוז 150 ח"מ הניב עוד כ- 10,000 פירות לדונם, שהם עוד כ- 300 ק"ג לדונם (ציור 2).

ציור 1: טיפולים בחומרי צמיחה בליצי' מהזן מאוריציוס בעיתוי של חנטים בגודל 1.5-2 גר' והשפעתם על מס' הפירות (ק. כנרת 2000).

צוֹר 2: טיפולים בחומרי צמיחה בליצי מהזן מאוריציוס בעיתוי של חנטים בגודל 1.5-2 גר' והשפעתם על היבול לדונם (ק. כנרת 2000).

צוֹר 3: טיפולים בחומרי צמיחה בליצי מהזן מאוריציוס בעיתוי של חנטים בגודל 1.5-2 גר' והשפעתם על גודל הפרי הממוצע בגרמים (ק. כנרת 2000).

גודל הפרי (ציור 3), הושפע יותר ממספר הפירות מאשר מהטיפולים עצמם, כיוון שהטיפול בבנזיל אדנין 30 ח"מ גרם כנראה לכ- 8,000 פירות פחות לדונם וזה התבטא בעליה כלשהי בגודל הפרי. עם זאת ראוי לציין שלמרות שהטיפול ב- 150 ח"מ ח"פ העלה את מספר הפירות ב- 10,000 לדונם – לא נראית ירידה במשקל הפרי הבודד (ציור 3).

המסקנה עד כה היא שיש להמשיך בכיוון של טיפולים שינתנו במועד מאוחר יחסית – שבו ניתן הריסוס המסחרי למניעת נשירת חנטים לשם העלאת היבול. טיפולים אלה יהיו בחומרי צמיחה שונים, בעיקר בעלי פעילות ציטוקינינית. לעת עתה הטיפול בבנזיל אדנין בריכוז 150 ח"מ גרם לעליה הניכרת ביותר ביבול, ויש לבדוק זאת בשנה הבאה בהיקף יותר רחב.